דגל מחנה אפרים — בהר

כי גרים ותושבים אתם עמדי י"ל בזה בדרך רמז להבין זה ע"פ ששמעתי מחכם אחד על פסוק גר אנכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך כי ידוע מן איכות טבע העולם כי מי שהוא גר אין לו עם מי לדבק ולקרב עצמו ולספר לו כל מאורעותיו וכל לבו שאין לו חבר לא ישראל ולא גוים אך כשרואה חבירו הגר אזי מספר כ"א בפני חבירו כל מאורעותיו וידוע הקב"ה הוא כמו גר בעוה"ז שאין לו על מי להשרות שכינ' כבודו ית' כי זעירין אינון וכו' והוא שהתפל' דהע"ה גר אנכי בארץ היינו אני ג"כ איני רוצה להיות תושב בעוה"ז ואני רק כגר בעוה"ז ולכך אל תסתר ממני מצותיך כמו גר אחד בפני חבירו שמספר לו כל לבו וזה י"ל הרמז בפסוק כי גרים ותושבים כשתהיה בבחי' גר בעוה"ז ותושב בעוה"ב אז אתם עמדי כי אני ג"כ גר בעוה"ז כנ"ל וממילא אל אסתיר מכם מצותי כנ"ל והבן:

ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ: י"ל בזה בדרך רמז ונקדים לבאר הפסוק וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה דהנה כשאד' עוסק באכילה או במו"מ או מדבר דברים גשמיים וסיפורים צריך שידע כי הכל הם אותיות קדושים הבאים מן העולם העליון ויש להם שרשים קדושים אך שבאו לעוה"ז מלובשים ונתחלפו בגשמיות וכשעוש' הדברים הנ"ל בשכל ודעת ויראת שמים אז מקשר הדברים לשורשן וגואל אותם הדברים מן התמורה ר"ל ומאיר אותם מחשכיותם ומוציאם מאפילה לאור גדול ומשיעבוד לגאולה ע"י התקשרותו כנ"ל ובזה הוא גור' ג"כ הארת פני המלך עול' עליו כמ"ש ה' צלך היינו כמו צל ר"ל כמו התנועה שאדם הוא עושה מלמטה כך הוא מעורר מלמעלה שהקב"ה עושה כנגדו תנועה כזה לכן כשישראל מחזירים פניהם ח"ו מן הקב"ה ושוכחים בו אזי הקב"ה הוא ג"כ מחזיר פנים מהם חלילה ואז ומצאוהו צרות רבות וכו' לכן כל תפלתנו הוא שהקב"ה יחזור לנו פנים ובאור פני מלך חיים וזהו יאר ה' פניו אליך כנ"ל וישם לך שלום ומהיכן זוכין לאור פני המלך ע"י מעשינו הטובים וע"י תורתו ואותיותיו הקדושים כמ"ש כי באור פניך נתת לנו תור' חיים וכו' וזהו שויתי ה' לנגדי תמיד ולהבין זה צריך ביאור רחב אך תן לחכם ויחכם מה שנזכר לעיל שישים ה' תמיד נגד פניו בכל עסקיו וזהו נקרא ישראל והם עם הקב"ה פנים בפנים כנ"ל שגם הקב"ה הוא מאיר פניו להם וזה י"ל שיעור הפסוק וזאת לפנים בישראל זהו הדבר שנעשה הארת פני הקב"ה לישראל על הגאולה ועל התמורה היינו כשמחזיר האותיות לשורשם וגואל אותם מן התמורות שנתחלפו בגשמיות ועי"ז הקב"ה הוא מחזיר פנים להם באור החיים כנ"ל ויש בזה עוד סוד עמוק מי ימצאנו כשיש לאדם ח"ו איזה צער וצרה ומלביש צערו או מבוקשתו באותיות הקדושים כמו שעשה דהע"ה כשהיה לו איזה צער וצרה שעברה עליו חיבר קפיטיל תהלים ע"ז והלביש את צערו ומבוקשתו באותיות קדושים וכן במעשה דרבא והבן ועי"ז היה מאיר אותיות המבוקש ונגאלו מאפילתם ונגאל ג"כ מצערו ממש וזהו י"ל ובכל ארץ אחוזתכם היינו בכל ארציות ועניני גשמיות שיהיו לכם אחיזה בעוסקם בו אזי תראו גאולה תתנו

לארץ היינו כנ"ל לגאול האותיות ממעמקים ולפי הידוע שהשכינה נקרא' ארץ היא ג"כ כן ודא ודא אחת הוא ובזה שמאי' אותיות צערו הוא מאיר להשכינה כביכול וזהו גאולה תתנו לארץ היינו להשכינה כביכול כי צרתו וצער השכינה כביכול הם א' כי בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיע' וכו' וינטלם וינשאם וכו' ה' יאיר עיני בתורתו תורת אמת והמעיין בדרוש שכתבתי על מאמר כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם יבין וימתוק הדברים יותר ויותר:

עוד ירמוז ע"ד הנ"ל אך אין מדרש בלא חידוש דאיתא בגמרא והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ולמדו זה מדכתיב והטוב והיה די לומר וטוב וכו' והיינו ה' אחרונה ואי"ה נרחיב הדבר במקומו בפ' כי תבוא על ושמחת בכל הטוב ע"ש וענין סמיכת גאולה לתפלה י"ל שהוא ע"ד הנ"ל לסמוך גאולה לתפלה היינו לגאול התפלה שתהיה מקובלת וממילא יהיה כל טוב ושמחה כדאיתא בגמרא אצל רב ברונא זימנא חדא סמך גאולה לתפלה ולא פסק חוכא כולי' יומא ע"ש והיינו לגאול האותיות מבוקשו כנ"ל והוא שאמר ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ כי ארץ היינו תפלה שהיא מדריגה תחתונה בחי' ארץ וזהו שהזהיר גאולה תתנו לתפלה והמש"י: ועוד שכינה נקראת ארץ וידוע כשיש לשכינה עליה אזי עולין עמה כמה נפשות מישראל האחוזים בהשכינה כביכול והוא שאמר ובכל ארץ אחוזתכם היינו שיש לו אחיזה בשכינה גאולה תתנו לאר' היינו כשתתנו גאולה לאר' שהיא השכינה כביכול אזי ממילא תתנו גאולה לכל הנאחזים בשכינה כביכול כנ"ל והבן:

עוד ירמוז ע"ד אמת מאר' תצמח: י"ל בזה כי אמת הוא מושלך עד לאר' שהוא בשפלות גמור כמ"ש ותשלך אמת ארצה ולכך מי שרוצה לקרב עצמו אל האמת צריך להשפיל עצמו עד לעפר להגביה אותה משם ואחר שמדבק עצמו במדה זו הוא עולה ומתנשא ממעלה למעלה וזהו אמת מאר' תצמח היינו שצומח ועולה למעלה אח"כ כדאיתא בתיקונים ע"ש וזהו שמרמז ובכל ארץ אחוזתכם היינו כנ"ל בכל המדריגות תחתונות שאתם אחוזים בהם כ"א בשפלות שלו בנידון המחשבות זרות ותאוות וזהו גאולה תתנו לאר' היינו שיצמח מן האר' מדת אמת ותקרבו עצמיכ' למדת האמ' וזהו גאלה חסר ו' שהוא מספ' טל והיינו השם כוזו שהוא אותיות אחרונות מן השם הוי"ה ב"ה והוא מרמז ג"כ על מדת אמת שהוא ראש תוך סוף והיינו ע"ד אני ראשון ואני אחרון וזהו גאלה שהיא מספר אותיות אחרונות של השם תתנו לאר' היינו למדת אמת שיעלה ויצמח מן האר' ויהיה התגלות אלוהותו יתברך כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים והמש"י:

עוד ירמוז גאלה הוא מספר יו"ד ה"א וא"ו והוא שאמר תתנו לאר' היינו ה' אחרונה לצרף ולייחד השם בשלימות:

או דודו או בן דודו יגאלנו: י"ל בזה בדרך רמז דהנה איתא פלוגתא בגמרא מי יהיה משיח ח"א דוד בעצמו הוא וח"א בן דוד וזה י"ל שמרומז שני הדיעות האלו בתורה כי כתיב דדו חסר והוא אותיות דוד וזה י"ל או דודו היינו דוד בעצמו או בן דודו היינו בן דוד יגאלנו ב"ב א"ס: